

Sống Đạo 04-12-2009 Tam Công

Host : Kính thưa quý khán giả, trong những chương trình vừa qua, Sống Đạo có đề cập đến lý tam ngũ trong tôn giáo như là Tam Cang Ngũ Thường của Nho giáo, Tam Qui Ngũ Giới của Phật giáo, Tam Bửu Ngũ Hành của Lão giáo, và nhận thấy rằng lý tam ngũ của các tôn giáo đều tương ứng với nhau, và đặc biệt nhất là đạo Cao Đài áp dụng lý tam ngũ của cả ba tôn giáo Nho giáo, Phật giáo, và Lão giáo trong sự tu hành. Ngoài ra trên phương diện thực hành, đạo Cao Đài lại áp dụng phương pháp tu tập đặc biệt gọi là tam công gồm có công quả, công trình, và công phu. Hôm nay chương trình Sống đạo hân hạnh giới thiệu BS Bùi Đắc Hùm thảo luận về vấn đề này.

Kính chào BS Bùi Đắc Hùm.

BS Hùm: Kính chào quý khán giả.

Host: Trước hết xin BS cho biết khái niệm tổng quát về tam công của đạo Cao Đài.

BS Hùm: Tam công là ba đường tu nhằm phục vụ giúp đời, rèn luyện bản thân, và tiến hoá tâm linh. Phục vụ giúp đời là công quả, rèn luyện bản thân là công trình, tiến hoá tâm linh là công phu thiên định.

Host: Thưa BS, hiện tại rất đông quần chúng có khuynh hướng thiên về thiên định để tu tỉnh tâm hồn. Còn ngày xưa các giáo tổ cũng đã đạt được sự giác ngộ bằng thiên định. Như vậy công phu thiên định đã là quá đủ cần gì phải có công quả và công trình?

BS Hùm: Tôi rất đồng ý rằng qua lịch sử, Đức Phật đã chỉ ngồi thiền định dưới cội cây bồ đề mà đắc đạo, nhưng trường hợp của đức Phật là một trường hợp tối đặc biệt, Ngài đã trải qua vô lượng kiếp tu hành và đã không còn vướng víu trong vòng nhân quả, cho nên Ngài chỉ cần thiên định là có thể đạt được sự giác ngộ. Còn

con người của chúng ta hiện tại hầu như ai ai cũng có một nghiệp chướng riêng tư, và ai cũng cần phải trả xong món nợ nhân quả của mình rồi sau đó mới mong tu thành chánh quả. Muốn trả xong nghiệp chướng con người cần phải làm công quả, phục vụ nhân loại. Phật giáo cũng có vạch rõ con đường tu tương tự gọi là Lục độ Ba La Mật trong đó có bố thí Ba La Mật, trì giới Ba La Mật, nhẫn nhục Ba La Mật, tinh tấn Ba La Mật, thiền định Ba La Mật, và trí huệ Ba La Mật. Trong con đường tu hành này, ta nhận thấy Ba La Mật đầu tiên là bố thí, tương ứng với công quả, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn tương ứng với công trình, và thiền định và trí huệ tương ứng với công phu của đạo Cao Đài.

Host: Thưa BS, bố thí Ba La Mật của Phật giáo có giống như công quả của đạo Cao Đài không?

BS Hùm: Bố thí Ba La Mật gồm có tài thí, pháp thí và vô úy thí. Tài thí là bố thí tiền bạc, của cải, thức ăn, hoặc các vật dụng cần thiết cho cuộc sống. Pháp thí là dùng lời nói khuyên răn đạo đức để con người làm lành lánh dữ. Còn vô úy thí là an ủi bảo bọc vỗ về con người làm cho con người không còn sợ hãi trong những phút giây nguy hiểm của cuộc đời.

Host: Còn công quả của đạo Cao Đài có giống như vậy không?

BS Hùm: Khi con người bắt đầu tu hành, ý thức được luật nhân quả, đồng thời phát sinh lòng trắc ẩn thương người, sẽ tự nguyện làm công quả. Công quả là hành vi thiết thực, giúp người, giúp đời, giúp đạo. Theo giáo lý Cao Đài, công quả tạo ra âm chất, là sự nghiệp vô hình giải trừ nghiệp chướng và xây dựng công đức giúp người tu tiến hoá tâm linh. Đức Chí Tôn có dạy: “người dưới thế này muốn giàu phải kiếm phương thế làm ra của, ấy là về phần xác thịt. Còn Thần Thánh Tiên Phật muốn đắc đạo phải có công quả.” Công quả có nhiều hình thức tùy theo khả năng của con người. Hình thức thứ nhất là chia cơm xẻ áo giúp đỡ vật chất cho người đồng loại. Hình thức thứ hai là đem lời đạo đức khuyên người làm lành lánh dữ. Hai hình thức vừa kể giống như tài thí và pháp thí

của Phật giáo. Hình thức thứ ba là tạo điều kiện truyền bá pháp môn giúp người tu hành để đạt mức siêu phàm nhập thánh thoát kiếp luân hồi. Và công quả chỉ có giá trị khi con người thành tâm thành ý không có vọng tâm vụ lợi. Đức Chí Tôn có dạy về vấn đề này như sau:

“Việc công quả tuy phần hình thức,
ả hưng cũng đồng lãnh vực linh thông,
Dặn con nhớ giữ không không,
Đừng lên tiếng cả, đừng mong tôn vì.”

Host: ả hư vậy công quả tuy là bước đầu tiên nhưng lại là một bước vô cùng quan trọng trong sự tu hành?

BS Hùm: Đúng rồi. Từ khi mới lập đạo, đức Chí Tôn có dạy rằng: “Thầy hằng nói với các con rằng thế gian này là một trường thi công quả, các con muốn đến đặng cực lạc thế giới thì phải đi tại cửa này mà thôi,” và một năm sau đức Chí Tôn lại dạy tiếp “trong các con có nhiều đứa làm tướng hể vào đạo thì phải phế hết nhơn sự nên chúng nó ngày đêm mơ ước có một điều thấp thỏi là vào chỗ u nhàn mà ả thân luyện đạo. Thầy nói cho các con biết nếu chưa đủ công quả, nhơn sự chưa xong thì không thể nào các con luyện thành đặng đâu mà mong.” Vậy công quả trong đạo Cao Đài là một hạnh, một đức, một điều kiện tu chứng của tín đồ. ả ó là tiến trình hành đạo giúp đời từ vật chất đến tâm linh. ả gười tu theo Cao Đài nhập thể tích cực trong tinh thần công quả, lấy thế gian làm môi trường sống đạo, đồng thời cũng có thể tiến đến giải thoát nhờ công quả làm nền tảng cho công phu. Ấy là phước huệ song tu, song hành tự độ, độ tha. Đối với người, đây là một nghệ thuật sống, giúp người bớt khốn khổ, bớt sợ hãi lo âu, đem đến niềm an ủi, sự ấm áp của tình người. Không chỉ có tài sản mới bố thí được, mà một lời nói hay, một việc làm nhỏ, một nụ cười vui... phát xuất từ tâm chân thành thiết tha đều mang nhiều lợi lạc. Mọi công đức

đều xuất phát từ tâm ý, tâm càng thanh tịnh, càng bớt ngã chấp thì kết quả của việc làm càng lớn lao. Đối với mình, càng bỏ thí ta càng giảm được lòng tham, càng có niềm vui khi việc làm có ích cho cộng đồng.

Host: Tôi thích BS dùng hai chữ sống đạo trong sự tu hành, và nhất là phước huệ song tu, nghĩa là vừa làm công quả vừa lo công phu. Và điều này cũng cho thấy rằng dù thiên định là một pháp môn giúp con người đạt được sự giác ngộ, nhưng con người ai cũng có nhân quả nghiệp chướng, nếu không lo trả cho hết nợ thì không thể nào đạt được giác ngộ giải thoát, và do đó ta phải lo công quả. Bây giờ xin BS nói về công trình, bước thứ hai của tam công.

BS Hùm: Công trình theo nghĩa thông thường là một chuỗi cố gắng nỗ lực thực hiện một thành quả. Đối với đạo Cao Đài, công trình là rèn luyện bản thân hoàn thiện chính mình, để đạt được một thành quả tốt đẹp, có được cái tâm trong sáng. Phương châm thực hiện công trình có thể được tóm tắt trong những câu khắc kỷ, tự kiểm, kiên nhẫn, trì thủ, hy sinh. Khắc kỷ là tự kiểm chế bản thân không để cho cái ta kiêu căng, sân hận, si mê dục vọng nổi lên, chính mình phải làm chủ con người của mình, biết phần nào là bản năng phạm ngã, phần nào là thiên tánh. Ắt goài việc khắc kỷ răn dè bản thân, bản tâm, bản ý, hằng ngày người tu phải tự kiểm điểm một cách vô tư, vô ngã, hay nói cách khác là vô ngã kiểm. Có vô ngã kiểm mới đánh giá được sự tiến bộ của mình, nhưng con người phải thành thật, vô tư không tự dối mình, dám nhìn thẳng vào sự thật vào thói hư tật xấu của mình. Đây là một điều mà đức Chí Tôn hằng nhắc nhở, khuyên chúng ta mỗi ngày vào buổi tối trước khi và hầu Thầy phải tự kiểm điểm những việc làm trong ngày xem mình có làm tròn phận sự hay không, có làm điều gì sai với lương tâm. Ắt ếu có thì phải ăn năn tự hối. Ắt hưng khắc kỷ, và tự kiểm chỉ mới là một bước tự tu, tự hoàn thiện con người, ngoài ra con người cần phải tập tính kiên nhẫn, trì thủ hy sinh mới có thể thực hiện được sứ mạng hành đạo cứu đời.

Trước đối tượng muôn trùng bảo tố,
Vững niềm tin củng cố nội tâm;
Càng gian khổ, càng cao thâm,
Sắt nên kim phải nhiều năm giũa mài.

Host: Xem ra thì công trình cũng giống như những giai đoạn trì giới, nhẫn nhục, và tinh tấn của lục độ Ba La Mật của Phật giáo?

BS Hùm: Quả đúng như vậy, nhưng có một điểm vô cùng quan trọng là sự thành ý. Trong Cao Đài có lời dạy là

Dặn con nhớ giữ không không,
Đừng lên tiếng cả, đừng mong tôn vì.

Và trong Phật giáo cũng dạy tương tự: Hiểu theo lý bồ thí nghĩa là buông xả. Trong kinh Kim- Cương, Đức Phật dạy : “Bồ tát đối với pháp không nên có chỗ trụ mà làm việc bồ thí... ả ếu Bồ tát bồ thí chẳng trụ tướng thì phước đức không thể nghĩ bàn”. Khi tiếp xúc với mọi cảnh mọi duyên mà tâm không dính mắc, không khởi niệm phân biệt phê phán, làm tất cả các việc vì người khác mà không trụ tướng, không có hậu ý vụ lợi, đó là hoàn toàn buông xả phù hợp với ý nghĩa sâu xa của bồ thí Ba-la-mật. Có như vậy thì mới có phước đức.

Host: Thưa BS, khi nói là phước huệ song tu, có nghĩa là vừa lo công quả, vừa lo tu thân, mà cũng vừa lo công phu thiền định, xin BS nói về công phu.

BS Hùm: Công phu là thực hành phương pháp tu luyện để tâm linh tiến hoá. Công phu có nhiều hình thức nhiều trình độ, mà mức cuối cùng là công phu thiền định thuộc nội giáo tâm truyền.

Trước tiên là tập trung tinh thần trong khi cúng tứ thời hằng ngày.
Đây là phép công phu đơn giản nhất:

Công phu vốn nguồn sanh mạch cả,

Đức trí nhọn tiếp hoạ nên hình,

Tứ thời luyện giữ cao minh,

ả uôi hồn theo nhịp câu kinh tiếng lành.

Thứ hai là giữ tâm thanh tịnh. bản chất của công phu là thanh tịnh. Đức Chí Tôn có dạy về điều này như sau: “Sự yên lặng để thần giao cách cảm, để các con tìm thấy con trong Thầy, và Thầy hằng ngự trị với đức háo sanh trong vạn vật. Yên lặng tức là quán triệt tất cả những gì mà trần gian không nói được, không sờ mó được, không nghe thấy được. Yên lặng để tìm thấy cương vị của các con trong sứ mạng to tát giữa thời Phổ Độ Kỳ Tam. Yên lặng để điều ngự khỏi truân chuyên. Yên lặng để chuyển phong ba trở thành bình địa.” ả hư thế sự yên lặng hay thanh tịnh công phu là thể nghiệm huyền diệu tâm linh, trong đó người tu thấy mình với Thượng Đế là một. Để đạt được sự yên lặng, con người phải làm chủ toàn thân, để các bắp thịt thư giãn nghỉ ngơi, mắt không nhìn, tai không nghe, hơi thở nhẹ nhàng.

ả gôi bán già ban sơ tu tập,

Định tâm trung thu thập giác quan.....

.....Mắt nhắm nơi huỳnh đình khiếu huyết,

Tai nghe mà chẳng biết rằng nghe

Mũi thời hô hấp dặt dè,

ả hẹ nhàng phay pháy hướng về nội tâm.

Trong công phu, chỗ tuyệt đích là sự kết tụ tinh hoa con người như Tinh Khí Thần để phát triển và bảo tồn sinh lực thần lực. Đức Cao Đài dạy: “ả hư con người lo lắng vọng tưởng điều này sự nọ thì lao Thần, cò ham muốn mơ mộng phú quý vinh hoa thì tán Khí, bằng say đắm tình trường dục hải thì tổn Tinh.”

Công phu trước nhất sẽ đem lại những tác dụng thực tiễn trong cuộc đời: trước nhất là điều hoà thần khí, an định thân tâm. Thần khí thân tâm có được điều hoà an định thì con người luôn luôn tươi nhuận khoẻ mạnh. Thứ hai là cho tâm linh được miễn huệ minh linh sáng suốt, tự chọn đường đi lối về, néo tắt đường quanh của đời cũng như của đạo và am hiểu sự rủi may tốt xấu sẽ xảy đến cho mình. Ba là hội tụ điển lành, từ nội tâm phát ra lời êm ấm dịu dàng tại thế.

Host: Thừa BS, như vậy xem ra trong tam công, công quả, công trình, công phu, công nào cũng rất là quan trọng.

BS Hùm: ả hìn chung, mỗi một công trong tam công đều có một công dụng riêng biệt, nhưng công này hỗ trợ qua lại chắc chẻ cho hai công kia. ả ói cách khác tuy ba công mà là một. Ta nên nhớ rằng tam công là cái vạc ba chân vững vàng, là phương pháp tu hành diệu dụng của tất cả mọi người. Tôi xin đọc một bài thơ về tam công:

Công trình, công quả, công phu,
Tam công hội đủ đường tu vững vàng.
Công phu, công quả bằng ngang,
Công trình nếu thiếu dở dang nửa chừng.
Công phu cố gắng không ngừng,
Công quả nếu thiếu nửa chừng sụp ngay.
Công trình, công quả tuy dày,
Công phu nếu thiếu nền này bỏ không.
Phải nên hội đủ tam công
Đó là yếu chỉ Pháp Môn Cao Đài

